

z Božej milosti

som, čo som

Slová dnešného kázňového textu sa nachádzajú **1K 15, 10a**:

“

**Ale z milosti Božej som,
čo som, a Jeho milosť
nebola pri mne
daromná.**

”

Milosť vám a pokoj, od Boha,
nášho Otca a nášho Spasiteľa,
Ježiša Krista!

„Som, čo som“ – aký pochabý
výrok! Čo som? Kým som? A
kto o tom vôbec rozhoduje? Kto
určuje moju hodnotu? Kto
garantuje moju identitu?
Naskytá sa jednoduchá
odpoveď – som „kristovec“ a
môj život je ukrytý s Kristom v
Bohu. Ešte tomu tak naozaj
veriť a všetko bude fajn.

Lenže všetko nie je fajn. Pozri
sa okolo seba. Čo vidíš? Čo
vidíš medzi kresťanmi a čo vidíš
vo svojom vlastnom živote?
Neistotu, nestabilnosť, túžbu
vyniknúť, pocity menejcennosti
spôsobené neustálym
porovnávaním sa. Závisť a
neprajnosť, prameniace z tohto
porovnávania sa. Je tak úžasne
ľahké otráviť krásne vzťahy
medzi kresťanmi – stačí, keď ich
privediete na myšlienku
porovnávať sa s tými druhými. A
príležitostí je naozaj dost: vlasy,
zadok, prsia, nos, prípadne iné
časti tela; schopnosť spievať,
rečniť, kázať, či dvíhať činky v
posilňovni; manželka, priateľ,
auto, kariéra, vážnosť v
cirkevných kruhoch, štúdium v
zahraničí, obľúbenosť u kolegov
– a môžete si doplniť svoje
vlastné obľúbené aktivity. Celý
náš život a naša služba sa zdá
byť prerastená touto rakovinou.

Porovnávam sa s druhými, lebo
som si nie istý sám sebou. Nie
som spokojný so svojou
identitou. Stanovujem si ciele a
štandardy, ktoré majú pomôcť
môjmu ja povzniesť sa nad moju
šedivú bezútešnosť. Chceme
niečo znamenať, chceme byť
„niekým“ – a robíme pre to
všetko možné aj nemožné.
Babylončania stavali vežu,
Egyptania pyramídy, Rimania
koloseum – a teraz nad tým
rozmyšľám, čo robia Slováci –
nuž, keď nič iné, aspoň túžia
stať sa súčasťou nejakej reality
šou. Trochu sa zviditeľniť, mať
aspoň nachvíľu pocit, že na nich
záleží.

Takže „čo som“? Som to, aký
dojem robím na druhých!? Som
súhrnom svojich úspechov!?
Som súčtom publicity, ktorá sa
dostala mojej osobe!? To je
vzrušujúce, však? Treba uznať,
že v takomto pohľade je akási
„diabolská“ dynamika.

Dynamika, ktorá nás ťahá dopredu a stimuluje nás k výkonu. Aspoň zdanlivo. Aspoň načas. Pár ľudí sa takto cez mŕtvolu druhých dostane na vrchol slávy, hoci takáto sláva má trpkú príchuť. Ostatní zostávajú v zajatí nenaplnených ambícií, smutní a otrávení, neschopní tešiť sa z daru života.

Apoštol Pavol bol reálny človek, píšuci reálnym ľuďom. Prežíval svoje vnútorné boje. Dobře vedel o svojej minulosti. Spočiatku bol na zlej strane. Prenasledoval cirkev. Aj keď sa potom stal Kristovým učeníkom, nepatril medzi vyvolených dvanástich. Niet sa čomu diviť, že aj on sám prežíval zápas s pocitmi menejcennosti. Prežíval neistotu ohľadne legitimacy svojej služby – „Veď ja som najmenší z apoštolov, ani nie hoden volať sa apoštolom, pretože som prenasledoval cirkev Božiu.“ Kristus sa mu ukázal „... zo všetkých poslednému – ako nedochôdčatú...“ a preto sa cítil byť „najmenší z apoštolov.“ Boli chvíle, keď bol „slabý i bojazlivý a veľmi prestrašený“ a musel sa s tým vnútorne vysporiadať. Keď si už nevedel dať rady s ohováraním a podkopávaním jeho služby, rozhodol sa pristúpiť na ich hru a poskytol im materiál na porovnanie: „Sú služobníci Kristovi? Bláznivo hovorím: Tobôž ja! Viac som sa napracoval, viac naúpäľ vo väzeniach, viac nazvíjal pod údermi, často som bol v nebezpečenstve smrti!“ Nakoniec sa však na celú vec pozerá triezvo a konštatuje, že

ak sa má chváliť, bude sa chváliť slabosťami, v ktorých sa dokonáva Božia moc. On, „prvý medzi hriešnikmi,“ si dobre uvedomuje, že jeho hodnota a identita nie je postavená na jeho úsilí, úspechoch a daroch. Hľadá a nachádza jej pevnejšie ukotvenie.

Toto poznanie potom veľmi jasne zvestuje korintským kresťanom: „Nie mnohí ste múdri podľa tela, nie mnohí mocní, nie mnohí urodzení...“ Započúvajte sa do týchto slov, lebo tieto slová sú o nás: „Nie mnohí ste múdri podľa tela, nie mnohí mocní, nie mnohí urodzení...“ Vy, veriaci, kresťania: „Nie mnohí ste múdri podľa tela, nie mnohí mocní, nie mnohí urodzení...“; nie mnohí ste bohatí, nie mnohí známi, nie mnohí obľúbení; nie mnohí ste krásni, nie mnohí zdraví, nie všetci mladí; nie mnohí pochádzate z funkčných rodín, nie mnohí máte milujúceho životného partnera, nie mnohí sa cítite pripravení vstúpiť do rodinných zväzkov, či cirkevnej služby; a pre väčšinu z nás sa situácia v mnohých týchto ohľadoch tak rýchlo ani nezmení.

No a čo? Prečo by sme mali dovoliť týmto okolnostiam deptať naše vnútra? Prečo by sme mali dovoliť, aby naše nenaplnené ambície vniesli pochybnosť do našich srdiec ohľadom našej identity. Prečo by malo to prekliate porovnanie sa vrhať tieň do našich životov a oberať nás o radosť a pokoj.

Pavol takýchto ľudí nazýva nerozumnými – to jest: sprostými, bláznivými, pochabými. V 2K hovorí: „My sa totiž neodvažujeme prirátať alebo prirovnávať k tým, čo odporúčajú samých seba. (Ale sú aj) Sú totižto nerozumní, keď sa podľa seba merajú a k sebe samým sa prirovnávajú.“ (2K 10, 12).

„Nie mnohí ste múdri podľa tela, nie mnohí mocní, nie mnohí urodzení, ...ale ste v Kristovi Ježišovi, ktorého nám Boh učinil múdrosťou a spravodlivosťou a posvätením a vykúpením.“ „Verný je Boh, ktorý vás povolal do spoločenstva svojho Syna Ježiša Krista.“ „z milosti Božej ste čo ste a Jeho milosť nebola pri vás daromná!“

Tu je kľúč, milí priatelia! Nie deprimujúci pohľad na seba, nie všetečné, bezútešné porovnávanie sa, nie podceňovanie sa a zúfalstvo, ani preceňovanie sa a pýcha, ale pohľad na Krista, pôvodcu a dokonávateľa našej viery, záchrany, radosti a pokoja. Naš vnútorný zrak má nový stredobod. Naša identita má nezničiteľný základ. Kým som, som z Božej milosti a nik mi to nikdy nevezme. Boh na každého jedného z nás položil svoju ruku. Vyriekol svoje slová: Ty si moje milované dieťa. Dal nám nový doklad totožnosti, niečo ako občiansky preukaz a pas v jednom, ktorý má najmodernejšiu biometrickú ochranu. Táto sa nedá sfaľovať, pretože je v nej Kristova DNA. Nedá sa to odvolať, lebo Boh v Kristovi povedal človeku svoje definitívne, konečné áno.

Máš to čierne na bielom, stačí vytiahnuť tvoj krstný list. To je úžasný dokument, ktorý zároveň spĺňa funkciu úmrtného oznámenia. Božie „áno“ tebe, doložené týmto papierom, definuje kým si.

Z Božej milosti si presne taký človek, aký si a Jeho milosť pri tebe nebola daromná. A ani nebude daromná. Boh vie o tvojich obmedzeniach. Vie, čo ti chýba. Vie, v čom zlyhávaš. Ale vie tiež to, aké dary do teba vložil, aké sny dal do tvojho srdca. Koľko krásy a dômyselnosti vložil do tvojho charakteru. Ty sa na seba pozeráš očami zaujatého kritika, ktorý vidí to, čo mu diktuje móda a názory druhých. Boh ťa vidí očami milujúceho Stvoriteľa, ktorý vidí to, čím sa môžeš stávať v Kristu. Boh vidí, ako sa tvoj život môže meniť, keď Ježišov charakter vtlačí svoju pečať do tvojej mysle a tvojho srdca. On vidí omilosteného hriešnika, slobodné, nádherné Božie dieťa. Vidí ľudskú bytosť so svojou dôstojnosťou a poslaním. Koho pohľad bude pre tvoj život smerodajný? Pohľad zakomplexovaného, či prípadne pyšného stvorenia, alebo pohľad múdreho a hodnoverného Stvoriteľa?

Pavlove slová nie sú prázdny chvastaním sa, ktoré človeka odrádza od pokánia. Sú triezvym vyjadrením dôvery v Boží dar nového života. Tak mnoho ľudí dnes trpí podceňovaním sa, alebo preceňovaním sa. Bez správneho sebedovedomia sa ľahko stávajú obeť ilúzií.

Nové pochopenie samých seba nám pomáha dosiahnuť triezve vedomie vlastnej dôstojnosti. „Z milosti Božej som, čo som, a Jeho milosť nebola pri mne daromná.“ Nebola daromná, veď akoby aj mohla. Bolo mi predsa dané nové trvalé bydlisko, nové občianske práva, nový zmysel života, nová rodina, nové životné priority, nové súženia a boje - ktoré ale už nepôsobia na náš zármutok, ale na slávu Božiu; Dostal som novú nádej, nový začiatok napriek všetkým mojim zlyhaniam (a verte mi, to je veľká vec). Mojej osobe bol pripísaný nový list vlastníctva, keďže už nepatrím sebe ale svojmu Stvoriteľovi. Pretože viem, kto som, dokážem žiť ako slobodný človek v slobodnom stvorení – dokážem čeliť zlyhaniam, strachu, smrti. Som slobodný žiť život pre druhých.

„Z milosti Božej som, čo som, a Jeho milosť nebola pri mne daromná,“ – prečo Pavol vôbec rozvíja túto pre neho tak intímnu tému? Prečo poodhaľuje svoj vnútorný zápas? Aby sme ho poľutovali? Aby získal publicitu? Nič takého...! Svetlo do tejto otázky prinášajú slová posledného verša tejto kapitoly: „A tak, bratia moji milovaní, buďte pevní, neklátiví, rozhojňujte sa stále v diele Pánovom, vediac, že vaša námaha nie je márna v Pánovi.“ Vaša námaha nie je márna! Vaše práca nie je márna. Vaša príprava na službu nie je márna. Skúsenosti sklamaní a zlyhania nie sú márne. Vaše slzy nie sú márne!

Lebo z Božej milosti už nepatríte sami sebe. Ste Kristovi, ste slobodní občania nebeského kráľovstva s misijným poslaním na tejto zemi. Všetko môžete v Kristovi, ktorý vás posilňuje! Preč s pocitmi menejcennosti, preč s pocitmi neužitočnosti, preč so zúfalstvom – si Kristov a jeho milosť nebola pri tebe zbytočná!

Milý brat, milá sestra, nech tento hlas evanjelia znie v tvojich ušiach, nech sa ozýva v tvojom srdci, nech motivuje tvoje túžby počas semestra, ktorý je pred nami a vo všetky dni, ktoré ti daruje všemohúci Boh.

Soli Deo Gloria!

Amen.

prof. PhDr. Michal Valčo, PhD.

Katedra systematickej teológie